

Acta Juris Stetinensis

2022, nr 3 (vol. 39), 279–288
ISSN (online) 2083-4373 ISSN (print) 2545-3181
DOI: 10.18276/ais.2022.39-16

Łukasz Dawid Dąbrowski
dr
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
e-mail: ldabro@sgh.waw.pl
ORCID: 0000-0003-2251-7791

Radek Rafał Wasilewski, *Postępowanie dowodowe przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów*

C.H. Beck, Warszawa 2020,
ISBN 978-83-8198-744-8, ss. 378

System instytucjonalny krajowej administracji publicznej jest rozbudowany i może być klasyfikowany według różnych kryteriów. Przyjmując za kryterium zakres terytorialny działania, można wyodrębnić organy naczelne, centralne i terytorialne. Wśród nich szczególnie miejsce zajmują organy centralne, obejmujące swoim zasięgiem terytorium całego kraju. Organy te także można różnie klasyfikować – odnosząc się do pozycji ustrojowej, typu podporządkowania, właściwości rzeczowej i/lub specyfiki wykorzystywanych instrumentów prawnych¹. Przyjmując za kryterium specyficzne uprawnienia ingerencji w rynek o różnym charakterze, organy te można podzielić na organy regulacyjne i antymonopolowe. Są to centralne organy administracji, wyposażone w szerokie kompetencje wynikające z ich szczególnego statusu. Kompetencje te przekraczają uprawnienia typowych organów

¹ Zob. T. Jędrzejewski, *Organy i funkcje regulacyjne administracji w relacji pomiędzy Unią Europejską i porządkami krajowymi*, „Toruńskie Studia Polsko-Włoskie. Studi Polacco-Italiani Di Toruń. IX”, Toruń 2013, s. 284.

administracji państwa. W Polsce ustanowiono kilkanaście organów regulacyjnych, w tym Urząd Regulacji Energetyki, Urząd Komunikacji Elektronicznej i Urząd Transportu Kolejowego, a także jeden urząd antymonopolowy – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), kierowany przez Prezesa UOKiK.

UOKiK jest organem administracji państwa o szczególnym charakterze, zwłaszcza odnośnie do zakresu jego kompetencji i trybu postępowania przed Prezesem UOKiK w sprawach przed nim zawisłych. Monografia dra Radka Rafała Wasilewskiego, zatytułowana *Postępowanie dowodowe przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów*, jest poświęcona właśnie problematyce specyfiki postępowań przed Prezesem UOKiK, a także sposobom zaskarżania decyzji tego organu i określeniu pozycji, jaką Prezes UOKiK zajmuje w systemie prawnym.

Monografię rozpoczyna omówienie zagadnień ogólnych związanych z postępowaniem przed Prezesem UOKiK, jak pozycja ustrojowa Prezesa UOKiK i podstawowe aspekty postępowania przed tym organem. W rozdziale drugim przedstawiono rozważania dotyczące relacji między postępowaniem dowodowym przed Prezesem UOKiK a prawem dowodowym. Szczególną uwagę zwrócono na kwestie związane z dowodem i innymi instytucjami postępowania dowodowego przed Prezesem UOKiK. Z kolei rozdział trzeci dotyczy zasad postępowania dowodowego przed Prezesem UOKiK. Kluczowe w monografii, nie tylko z punktu widzenia teoretycznego, lecz także praktycznego, są rozdziały czwarty i piąty. Rozdział czwarty dotyczy bowiem dowodów w postępowaniu przed Prezesem UOKiK, z kolei rozdział piąty poświęcony został proceduralnym zagadnieniom postępowania dowodowego przed Prezesem UOKiK. W ostatnim, szóstym rozdziale omówiono znaczenie postępowania dowodowego przed Prezesem UOKiK dla postępowania odwoławczego oraz innych postępowań.

Całość poprzedzona jest wstępem, w którym Autor m.in. uzasadnia wybór tematu swojej monografii, wskazując na „niebagatelne znaczenie postępowania dowodowego dla wdrażania zarówno reguł ochrony konkurencji, jak i konsumentów”. Należy zgodzić się z Autorem, że „postępowanie dowodowe, jako jeden z etapów procesu stosowania prawa, pozwala na dokonanie ustaleń faktycznych oraz w konsekwencji na subsumpcję norm prawa materialnego ukierunkowanych na ochronę konkurencji i konsumentów” (s. LXX). Zakończenie monografii stanowi zaś podsumowanie wcześniejszych rozważań, zawiera ocenę aktualnego stanu prawodawstwa dotyczącego postępowania przed Prezesem UOKiK oraz wnioski *de lege ferenda*.

Nie ulega wątpliwości, że poruszona przez Autora tematyka zasługuje na uczynienie z niej przedmiotu monografii prawniczej, gdyż problemy prawne związane z postępowaniem dowodowym przed Prezesem UOKiK zyskują na znaczeniu

praktycznym, zarówno w aspekcie obrotu profesjonalnego, jak i reguł ochrony konsumentów.

Opracowanie otwierają rozważania natury ogólnej – „przedstawienie rozwoju polskiego prawa ochrony konkurencji i konsumentów z uwzględnieniem ustroju organu antymonopolowego i przepisów postępowania dowodowego, a następnie konfrontacja z problematyką pozycji ustrojowej Prezesa UOKiK jako organu antymonopolowego i podstawowymi zagadnieniami postępowania przed tym organem” (s. LXXV). W rozdziale nakreślono rys historyczny kształtowania się polskiego organu antymonopolowego, z podziałem na ustawodawstwo do II wojny światowej i po niej, a następnie omówiono pozycję Prezesa UOKiK w strukturze władzy publicznej. W tej części Autor zaznaczył odrębność kwalifikacji organów regulacyjnych i organów antymonopolowych. Z jednej strony bowiem organ antymonopolowy wyróżnia się specyficznymi celami i zadaniami, z drugiej strony jednak podobieństwa tych organów są niezaprzeczalne, jeśli chodzi o pozycję ustrojową, prawne formy działania i charakter prawny postępowań.

Wstęp poprzedzający niniejszą recenzję nie miał charakteru jedynie wprowadzenia, a zmierzał do zaznaczenia, że Prezes UKE lub Prezes URE są centralnymi organami administracji rządowej², działającymi za pomocą tych samych instrumentów prawnych co Prezes UOKiK (postanowienia, decyzje). Co prawda Prezes UKE³ powoływany jest w inny sposób niż Prezes UOKiK. Prezes URE jednak powoływany jest przez Prezesa Rady Ministrów spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru. Prezes Rady Ministrów również odwołuje Prezesa URE (art. 21 ust. 2a ustawy Prawo energetyczne). Warto dodać, że Prezes URE jest organem, którego nie uwzględnia żaden z działów administracji rządowej⁴.

Analogicznie w przypadku organów regulacyjnych i antymonopolowego przedstawia się kwestia zawarcia ugody, na którą Autor zwraca uwagę (s. 12–13). Podobnie jak w postępowaniu przed Prezesem UOKiK, w postępowaniach przed Prezesem UKE lub URE strony nie mogą zawrzeć ugody w postępowaniu administracyjnym, mogą jednak zawrzeć ugodę w sprawie wszczętej na skutek odwołania do sądu ochrony konkurencji i konsumentów (Art. 479^{63a} § 1 k.p.c., art. 479^{52a} § 1 k.p.c.)⁵.

2 Art. 190 ust. 3 ustawy Prawo telekomunikacyjne, art. 21 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne.

3 Prezesa UKE powołuje i odwołuje Sejm na wniosek Prezesa Rady Ministrów. Kadencja Prezesa UKE trwa 5 lat (art. 190 ust. 4 ustawy Prawo telekomunikacyjne).

4 Art. 33a ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1997 r., nr 141, poz. 943 ze zm.).

5 Ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1495). Na marginesie należy zaznaczyć, że dotyczy to również

Podobieństwa występują także w zakresie hybrydowości postępowań. Model hybrydowy związany jest z powołaniem specjalnych instytucji publicznych, w ramach których taka procedura hybrydowa jest realizowana⁶. Należy do nich właśnie Prezes UOKiK, a także Prezes URE⁷, Prezes UKE⁸ lub Prezes UTK⁹. W tej grupie, choć o nieco odmiennym charakterze, mieszczą się również decyzje wydawane przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie¹⁰, w ramach regulacji rynku wodno-kanalizacyjnego. W przypadku organów regulacyjnych istota tego modelu sprowadza się do wyłączenia dwuinstancyjności postępowania administracyjnego (w niektórych kategoriach spraw¹¹), w konsekwencji czego decyzje organu administracji publicznej podlegają zaskarżeniu przed sądem powszechnym¹². Zmienia to charakter postępowania, ponieważ wniesienie środka zaskarżenia od rozstrzygnięcia danego organu administracji publicznej powoduje przeniesienie sprawy przed sąd powszechny i przekształcenie sprawy administracyjnej w sprawę cywilną¹³. Co prawda hybrydowość postępowania przed Prezesem UOKiK przejawia się w aspekcie horyzontalnym i wertykalnym (s. 29), czyniąc to postępowanie znacznie bardziej skomplikowanym. Z kolei odnośnie do gwarancji procesowych, w przypadku odwołań od decyzji regulatora rynku nakładających kary pieniężne z tytułu naruszenia obowiązków wynikających z mocy ustawy lub decyzji, powszechnie akceptowana jest reguła, zgodnie z którą przedsiębiorcom należy zapewnić wyższy poziom sądowej ochrony praw¹⁴, co wynika z konieczności zapewnienia w krajowym porządku prawnym

postępowań w sprawach z zakresu regulacji transportu kolejowego (art. 47974a § 1 k.p.c.) i postępowań w sprawach z zakresu regulacji rynku wodno-kanalizacyjnego (art. 47985a § 1 k.p.c.).

- 6 B. Liżewski, *Prawo publiczne a prawo prywatne – wybrane uwagi teoretyczne na temat hybrydyzacji instytucji prawnych*, „Zeszyty Naukowe KUL” 2018, t. 61, nr 4 (244), s. 58.
- 7 Zob. P. Zdyb, *Postępowania administracyjne przed Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki*, Warszawa 2020.
- 8 Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. z 2004 r., nr 171, poz. 1800 ze zm.).
- 9 Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz.U. z 2003 r., nr 86, poz. 789 ze zm.).
- 10 Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2001 r., nr 72, poz. 747 ze zm.).
- 11 Ł.D. Dąbrowski, *Ciężar dowodu w postępowaniu cywilnym i sądownoadministracyjnym w sprawach z odwołań i skarg od decyzji Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej*, w: D. Gil (red.), *Dowodzenie w postępowaniach sądowych w perspektywie porównawczej*, Lublin 2016, s. 63–81.
- 12 Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 1964 r., nr 43, poz. 296 ze zm.).
- 13 J. Mrożek, *O właściwościach postępowania hybrydowego w regulacji ochrony konkurencji i konsumenta*, „Acta Universitatis Wratislaviensis”, nr 3798, PRAWO CCCXXIII, Wrocław 2017, s. 292.
- 14 Wyrok SN z 14 kwietnia 2010 r., III SK 1/10, Legalis nr 385429, wyrok SN z dnia 21 października 2010 r., III SK 7/10, Legalis nr 402655, wyrok SN z dnia 10 listopada 2010 r., III SK 27/08, Legalis

skuteczności postanowieniom europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności¹⁵. Z utrwalonego już orzecznictwa ETPC wynika, że dolegliwe kary pieniężne nakładane na przedsiębiorców przez organy administracji mają charakter sankcji karnych w rozumieniu przepisów EKPC¹⁶. Ten wyższy poziom ochrony powinien być zapewniony nie tylko w sądowym postępowaniu odwoławczym, lecz także w poprzedzającym go postępowaniu administracyjnym. Ich minimalny zakres jest określony w orzeczeniach ETPC sformułowanych na podstawie art. 6 ust. 1 EKPC w odniesieniu do spraw karnych oraz w art. 6 ust. 2–3 EKPC¹⁷.

Powyższe nie jest próbą zaliczenia Prezesa UOKiK do organów regulacyjnych ani w żaden sposób kwestionowaniem treści opracowania, a jedynie wskazaniem, że uregulowania odnośnie do pozycji ustrojowej, prawnych form działania i charakteru prawnego postępowań czy gwarancje procesowe nie są czymś nadzwyczajnym, charakterystycznym dla UOKiK, ale pewnym standardem prawnym charakterystycznym dla wielu organów administracyjnych państwa o szczególnych zadaniach i kompetencjach. Dodatkowo łączne potraktowanie organów obu typów, przynajmniej w niektórych aspektach, ma praktyczne znaczenie. Świadczą o nim chociażby sprawy zawisłe przed TSUE, w których dochodziło do równoczesnego prowadzenia postępowań organu regulacyjnego i organu ochrony konkurencji w stosunku do tego samego podmiotu opartych na zbliżonych okolicznościach faktycznych¹⁸. Zmierzam do tego, że przynajmniej w niektórych aspektach wartością dodaną opracowania byłoby zwrócenie uwagi na charakter (podobieństwa, różnice) innych organów, które choć są organami regulacyjnymi, to mogą mieć związki z UOKiK.

Rozdział drugi „wyjaśnia pojęcie postępowania dowodowego przed organem antymonopolowym, zawiera analizę odesłań zawartych w art. 83 i art. 84 OKiKU

nr 414135, wyrok SN z dnia 5 stycznia 2011 r., III SK 32/10, Legalis nr 348946, wyrok SN z dnia 7 lipca 2011 r., III SK 52/10, Legalis nr 447371.

- 15 Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U. z 1993 r., nr 61, poz. 284 z póź. zm.).
- 16 ETPCz, Garyfallou ABBE przeciwko Grecji, skarga nr 18996/91, 24 września 1997 r., Lex nr 79585; ETPCz Ioannis Haralambidis, Y. Haralambidis-Liberpa Ltd przeciwko Grecji, skarga nr 36706/97 23 marca 2000 r., Lex nr 520369.
- 17 Zob. Ł.D. Dąbrowski, *Cywilnoprawna kontrola decyzji administracyjnych Prezesa UKE nakładających kary finansowe na przedsiębiorców telekomunikacyjnych*, w: P. Bieś-Srokosz, J. Srokosz, E. Żelazko-Makowska (red.), *Wzajemne oddziaływanie gałęzi prawa publicznego i prywatnego*, Częstochowa 2017, s. 143–156.
- 18 Sprawa C-117/20, *bpost SA przeciwko Autorité belge de la concurrence*, ECLI:EU:C:2022:202; sprawa C-151/20, *Bundeswettbewerbsbehörde v Nordzucker AG and Others*, ECLI:EU:C:2022:203.

oraz prezentuje najważniejsze instytucje postępowania dowodowego w kontekście postępowania przed Prezesem UOKiK, np. ciężar dowodu” (s. LXXV). Rozdział rozpoczynają rozważania dotyczące pojęcia prawa dowodowego. Autor przytacza poglądy autorów literatury zagranicznej i krajowej wymieniających różne możliwości rozpatrywania prawa dowodowego, zgadzając się, że nie jest ono odrębną gałęzią prawa, jak w prawie angielskim i prawie amerykańskim (s. 51). Analogiczna analiza dokonana jest w przypadku pojęcia dowodu i kwestii związanych z przedmiotem dowodu. Postępowanie przed Prezesem UOKiK w zakresie ciężaru dowodu odpowiada zasadom postępowania administracyjnego, co oznacza, że co do zasady organ obarczony jest ciężarem udowodnienia. Autor stwierdza, że standardy dowodu oraz zakazy dowodowe w postępowaniu przed Prezesem UOKiK zostały uregulowane w sposób podobny do zasad, jakie występują w postępowaniu administracyjnym lub cywilnym (s. 118). Na uwagę zasługują rozważania dotyczące tzw. substytutów dowodów, takich jak notoryjność, domniemanie, uprawdopodobnienie lub dowód *prima facie*. Właśnie w tym zakresie występują najbardziej skomplikowane uregulowania postępowania przed UOKiK. W postępowaniu dowodowym przed UOKiK niektóre instytucje tego postępowania nie odpowiadają w pełni ani uregulowaniom prawa cywilnego, ani administracyjnego, co w szczególności przejawia się w instytucji uprawdopodobnienia (s. 118).

W rozdziale trzecim analizie poddano zasady postępowania dowodowego przed Prezesem UOKiK. Autor „przez pryzmat teorii zasad prawa przedstawia propozycję wyróżnienia zasad determinujących postępowanie dowodowe przed organem antymonopolowym oraz analizę poszczególnych zasad” (s. LXXV). W rozdziale stwierdzono, że ponieważ postępowanie przed Prezesem UOKiK oparte jest na modelu procedury administracyjnej, to zasady postępowania obowiązujące w tym postępowaniu należy rozpatrywać przez pryzmat zasad ogólnych k.p.a. (s. 123). Z uwagi jednak na uregulowania art. 83 i 84 ustawy stosowanie zasad występujących w postępowaniu dowodowym przed Prezesem UOKiK nie jest tak jednoznaczne. Uregulowanie art. 83 ustawy zawiera odesłanie do przepisów k.p.a., a art. 84 odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 227–315 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, w zakresie nieuregulowanym w ustawie, a dodatkowo art. 105q ustawy odsyła do odpowiedniego stosowania wskazanych w ustawie uregulowań ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców i ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego. Rozdział zawiera przegląd poglądów doktryny przedmiotu postępowania administracyjnego, cywilnego i karnego. Przegląd ten doprowadził do odtworzenia katalogu zasad charakterystycznych dla wszystkich gałęzi prawa. Jednocześnie słusznie stwierdzono, że nie ma jednego katalogu w żadnej ze wskazanych dyscyplin prawnych. Stwierdzono też, że pomimo odrębności każdego z modeli procesowych niektóre zasady

postępowania dowodowego są wspólne – dotyczy to w szczególności zasady prawdy oraz zasady swobodnej oceny dowodów (s. 167). Przeprowadzona analiza wykazała, że postępowanie dowodowe przed Prezesem UOKiK opiera się na piętnastu zasadach mających swoje źródło przede wszystkim w zasadach ogólnych postępowania administracyjnego, stosowanych na podstawie art. 83 ustawy.

Rozdział czwarty „Dowody w postępowaniu przed Prezesem UOKiK” zawiera systematykę dowodów w postępowaniu przed organem antymonopolowym i badanie poszczególnych dowodów z uwzględnieniem ich praktycznego wykorzystania przez Prezesa UOKiK. Z kolei rozdział piąty zatytułowany „Proceduralne zagadnienia postępowania dowodowego przed Prezesem UOKiK” porusza takie zagadnienia, jak: podmioty postępowania, schemat postępowania dowodowego, czynności procesowe istotne dla postępowania dowodowego, środki dyscyplinujące w postępowaniu dowodowym, a także koszty związane z postępowaniem dowodowym. W powyższym zakresie w monografii dokonano egzegezy uregulowań prawnych k.p.a., k.p.c. i k.p.k., uwzględniając *ratio legis* uregulowań każdego z kodeksów. W rozdziale stwierdzono, że zagadnienia postępowania dowodowego nie zostały wyczerpująco uregulowane w ustawie, a niektóre uregulowania budzą poważne wątpliwości interpretacyjne, a także, że przebieg postępowania dowodowego co do zasady opiera się na modelu ogólnego postępowania administracyjnego. W tym miejscu warto dwołać się do stanowiska Autora wyrażonego we wstępie publikacji, że „postępowanie dowodowe posiada niebagatelne znaczenie dla wdrażania zarówno reguł ochrony konkurencji, jak i konsumentów. To właśnie postępowanie dowodowe, jako jeden z etapów procesu stosowania prawa, pozwala na dokonanie ustaleń faktycznych oraz w konsekwencji na subsumpcję norm prawa materialnego ukierunkowanych na ochronę konkurencji i konsumentów. W tym względzie postępowanie dowodowe (jako część prawa procesowego) występuje w synergii z prawem materialnym, służąc jego stosowaniu” (s. LXX). W powyższym aspekcie warte zauważenia są wnioski *de lege ferenda* dotyczące wprowadzenia do ustawy rozwiązań skutecznie gwarantujących zachowanie tajemnicy adwokacko-radcowskiej (*Legal Professional Privilege*) oraz wprowadzenie obowiązku uzasadnienia przez Prezesa UOKiK postanowienia o wszczęciu postępowania. Równie ciekawe wnioski odnoszą się do poddania pod rozagę z jednej strony ograniczenia zakresu odesłania w art. 84 ustawy, z drugiej zaś rozszerzenia tego zakresu. Ograniczenie zakresu miało by dotyczyć dopuszczalności dowodu z opinii biegłego oraz jednostki naukowej – ponieważ ustawa zawiera przewidujące dopuszczenie dowodu z opinii biegłego i jednostki naukowej, to nadmiarowe jest odesłanie w art. 84 ustawy do przepisów umożliwiających sądowi w postępowaniu cywilnym skorzystanie z dowodu z opinii biegłego lub instytutu naukowego albo naukowo-badawczego. Z kolei rozszerzenie zakresu tego uregulowania wiązałoby

się z odesłaniem do art. 1138 k.p.c. – co spowodowałoby, że zagraniczne dokumenty urzędowe w postępowaniu przed Prezesem UOKiK miałyby taki sam status jak polskie dokumenty urzędowe¹⁹ (s. 239).

Rozdział szósty „Znaczenie postępowania dowodowego przed Prezesem UOKiK dla postępowania odwoławczego oraz innych postępowań” zawiera rozważania koncentrujące się na sądowej kontroli Prezesa UOKiK, zwłaszcza w kontekście weryfikacji postępowania dowodowego, a także odnoszące się do znaczenia postępowania dowodowego przed organem antymonopolowym w innych postępowaniach, w szczególności w kontekście możliwości udostępnienia i wykorzystywania dowodów zgromadzonych przez ten organ, a także znaczenia dowodowego samych rozstrzygnięć Prezesa UOKiK. Tym samym w rozdziale dochodzi do poszerzenia całości zagadnienia o perspektywę postępowania odwoławczego i innych postępowań. Rozdział dotyczy weryfikacji postępowania dowodowego przeprowadzonego przed Prezesem UOKiK, a także znaczenia tego postępowania dla postępowania administracyjnego, cywilnego i karnego. Na uwagę zasługują rozważania dotyczące uprawnień autokontrolnych oraz postępowania przed SOKiK. W odniesieniu do pierwszego zagadnienia Autor przychyliła się do stanowiska, zgodnie z którym Prezes UOKiK w ramach samokontroli powinien uchylić zaskarżone orzeczenie zawsze, gdy wystąpi konieczność uzupełnienia postępowania dowodowego (s. 337). Odnośnie do postępowania przed SOKiK wniesienie odwołania od decyzji administracyjnej wydanej przez Prezesa UOKiK powoduje przeniesienie sprawy poza administracyjny tok instancji. Sprawa prowadzona w trybie postępowania administracyjnego i zakończona wydaniem decyzji administracyjnej weryfikowana jest przez sąd powszechny w trybie postępowania cywilnego. W ten sposób mamy do czynienia z hybrydyzacją postępowania w sprawach z odwołań od decyzji wydawanych przez Prezesa UOKiK. I w tym aspekcie procedura ta nie różni się od postępowań odwoławczych od decyzji organów regulacyjnych (URE lub UKE). Postępowanie przed SOKiK jest postępowaniem merytorycznym, pierwszoinstancyjnym, podlegającym ogólnym zasadom postępowania rozpoznawczego, toczącym się według przepisów procedury cywilnej. Sąd sprawując kontrolę legalności, zasadności i celowości decyzji²⁰, dąży także do ustalenia okoliczności faktycznych sprawy, a następnie dokonuje ich prawnej oceny w zakresie zasadności odwołania²¹.

19 Szerzej zob. Ł.D. Dąbrowski, *Moc dowodowa zagranicznych dokumentów urzędowych – wybrane zagadnienia procesowe*, „Problemy Współczesnego Prawa Międzynarodowego, Europejskiego i Porównawczego” 2016, vol. XIV, s. 120–132.

20 Zob. wyrok SN z 29 maja 1991 r., CRN 120/91, LEX nr 3724.

21 Zob. np. Ł.D. Dąbrowski, *Application of article 316 of the polish code of civil procedure in the appeals against decisions of the president of the office of electronic communications*, „Acta Iuris Stetinensis”

Powyższe nie wyklucza wykorzystania przez SOKiK dowodów zgromadzonych w postępowaniu przed Prezesem UOKiK, jednak z własną oceną sądu. W rozdziale dokonano także próby oceny i wskazania kierunku zmian kontroli merytorycznej działalności Prezesa UOKiK (s. 337 i n.). W tym zakresie stwierdzono, że wiele argumentów przemawia za wprowadzeniem zmian, nie wyłączając powierzenia tej kontroli sądom administracyjnym. Zarazem proponuje się ustanowienie organu drugoinstancyjnego wobec organu antymonopolowego, którym mógłby być zarówno organ administracyjny, jak i quasi-sądowy, np. ukształtowany z wykorzystaniem rozwiązań występujących w prawie zamówień publicznych (KIO) (s. 359). Z treści rozdziału nie wynika jednak, za którą z tych propozycji opowiada się Autor, nie jest także jasne, czy są to propozycje alternatywne, czy też nie – czy chodzi tylko o sąd administracyjny, tylko o organ quasi-sądowy, a może o organ quasi-sądowy i sąd administracyjny. Całość wydaje się komplikować przykładowe odesłanie do systemu Krajowej Izby Odwoławczej działającej na podstawie ustawy prawo zamówień publicznych²², która przewiduje kontrolę orzeczeń KIO przez sąd powszechny, a więc w cywilnym postępowaniu sądowym.

Układ pracy jest przemyślany i konsekwentnie realizowany, czytelny podział na rozdziały, punkty i podpunkty ułatwia lekturę monografii. Istotny atut stanowi również zakończenie każdego rozdziału uwagami końcowymi z oceną poszczególnych części monografii. Materiał źródłowy monografii jest niezwykle obszerny. Poza źródłami ustawowymi zawiera setki pozycji literatury i w analogicznej liczbie orzeczeń sądowych. Pewne wątpliwości budzi jednak jej aktualność. W monografii czas zatrzymał się w 2018 roku. Przywołane orzecznictwo Sądu Najwyższego, sądów powszechnych i sądów administracyjnych nie uwzględnia najnowszego dorobku orzeczniczego. Przy czym z opracowania nie wynika, czy takiego orzecznictwa nie ma, czy też je pominięto. Wątpliwości w tym zakresie wynikają ze stwierdzenia, że książka stanowi uaktualnioną wersję rozprawy doktorskiej z lipca 2019 roku, a stan prawny aktualny na 1 września 2020 roku. Powyższe nie wpływa na to, że recenzowana praca stanowi interesujące i kompleksowe omówienie zagadnień związanych z postępowaniem dowodowym przed Prezesem UOKiK, mających fundamentalne znaczenie dla działalności przedsiębiorców i ochrony konsumentów, umożliwiając prawidłową identyfikację zasad rządzących tym postępowaniem.

2020, nr 3 (vol. 31), s. 5–21; Ł.D. Dąbrowski, *Zastosowanie art. 321 k.p.c. w sprawach z odwołań od decyzji Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej*, „Ius Novum” 2016 r., nr 4, s. 157–170.

22 Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 2019).

CYTOWANIE

Dąbrowski Ł.D., *Postępowanie dowodowe przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Radek Rafał Wasilewski), „Acta Iuris Stetinensis” 2022, nr 3 (vol. 39), 279–288, DOI: 10.18276/ais.2022.39-16.